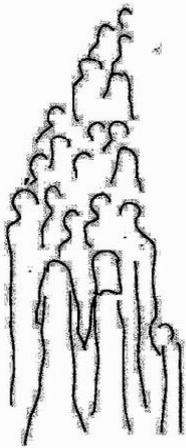

СИМВОЛ НА ВЯРАТА

БЮЛЕТИН НА ЦЕНТЪРА ЗА РЕЛИГИОЗНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И КОНСУЛТАЦИИ
"СВВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ" ПРИ СТОЛИЧЕН ХРАМ "СВВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
Брой 1, 17 септември 2006 година

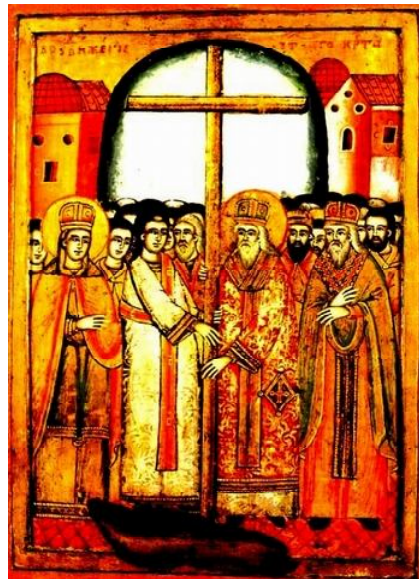
ЗАЩО СЪЗДАДОХМЕ ЦЕНТЪР ЗА РЕЛИГИОЗНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И КОНСУЛТАЦИИ "СВВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"?

Братя и сестри в Христа,

Имаме радостта да уведомим българската общественост, че с Протокол на Епархийския съвет при Софийската Св. Митрополия на Българската Православна Църква, бе разрешено и благословено откриването на **Център за религиозни изследвания и консултации "Св. св. Кирил и Методий"** при столичния храм "Св. св. Кирил и Методий". Центърът отвори врати на 1 септември 2006 г. - в самото начало на църковната нова година.

Ние, основателите на ЦРИК "Свв. Кирил и Методий" считаме, че е от голяма важност, както за Българската Православна Църква, така и за цялото ни общество, да съществува такъв специализиран център към Църквата, който да дава компетентни православни отговори на всички актуални въпроси, свързани с иноверската пропаганда и сектантската дейност у нас. Вярваме, че искрената ни готовност - със скромния си опит и квалификация да послужим на народа, Църквата и Бога - ще бъде благословена и че нашият Център ще работи успешно за духовна полза на хората и за слава на Единосъщната и Живо-творяща Троица. Амин.

Главните принципи, върху които се основава дейността на Центъра са: Стриктно придържане към чистотата и духовно-нравствените ценности на Православието; вярност към авторитета и подкрепа спрямо дейността на Българската православна църква и представляващата я йерархия; последователност в полагането на усилия за подобряване на духовното здраве на българското общество;

откритост и диалогичност в общуването с отделните членове и различните групи на обществото;

Задачите, които могат да бъдат открити като главни за дейността на Центъра са: обективно проучване и анализ на характера на всички представени в България вероизповедания и религиозни групи; изучаване на съвременните религиозни движения и формации, които с философията, ученията, ритуалите или дейността си заплашват по един или друг начин физическото, психическото и духовното здраве на гражданите; събиране и разпространяване на актуални данни за религиозни групи от този тип; оказване на пълно съдействие на

йерархическите представители на БПЦ в тяхното душеспасително служение и, в частност, в борбата им с лъжехристиянските и псевдодуховните религиозни общности; даване на безплатни консултации на отделни личности или семейства, които се интересуват за или са пострадали от дейността на тоталитарни религиозни организации; предоставяне на информация и консултации на държавните институции, медиите, при-църковните и неправителствените организации у нас по въпроси,

свързани с религиозния живот в България и, в частност, по въпроси, касаещи религиозните групи от типа на описаните по-горе; публикации на изследвания по въпросната проблематика; обмен на информация и сътрудничество с всички центрове по света, които се занимават с изследване и превенция на опасностите от дейността на тоталитарните и деструктивните религиозни организации; създаване на мрежа от контакти със специалисти, работещи в области като психология, психиатрия, наркомании, право, защита на човешките права и др. с оглед на това българското общество да бъде предпазвано от негативните последици от опитите за манипулативно контролиране на съзнанието на неговите членове посредством религиозна дейност; организиране на публични прояви (лекции, семинари, конференции), чрез които обществото да повишава компетентността си по проблемите на деструктивната религиозност в национален и международен план; наблюдаване на политиките на неправославните религиозни общности, при-църковните и неправителствените организации, медиите и държавните институции в тяхното отношение към БПЦ и към православното християнско учение и начин на живот; изразяване на православната позиция по актуални верови, църковно-обществени и културно-религиозни въпроси.

Целите на дейността на Центъра се изразяват в следното: да проучва и анализира характеристиките на съвременния религиозен живот в България с обръщане на особено внимание върху спецификата на религиозните движения от тоталитарен и деструктивен тип; да подпомага точното ориентиране на медийната и държавната политика в тази област; да подпомага правилното ориентиране на българските образователни институции по отношение на проблемите, свързани с деструктивната религиозност и нейното отрицателно въздействие върху подрастващото поколение; да подпомага гражданското общество във възприемането на адекватни критерии за правилно оценяване на многообразните религиозни феномени, с които се характеризира светът, в който живеем; да спомага за укрепване на авторитета и за засилване на влиянието на БПЦ в живота на съвременното общество; да съдейства за развитието на

православната християнска духовност и култура с цел затвърждаване на религиозно-нравствените ценности, съхранили българското семейство и българския народ през вековете на исторически, политически и икономически изпитания.

Водещите **форми** на работа в Центъра са: изследователската форма, т. е. проучване на разнообразната религиозна ситуация и продукцията у нас, събиране на религиозни теоретични и емпирични данни, извършване на критичен анализ и систематизиране на целия наличен материал; творческата форма, т. е. създаване на оригинална духовна продукция: лекции, статии, брошури, сборници, книги, интернет-страници и др., в които се изразява православната позиция по актуални вероизповедни, църковно-обществени и културнорелигиозни въпроси; консултантската форма, т. е. практическо прилагане на натрупаните знания и опит чрез достъпно и ефективно консултиране на гражданите, духовенството, неправителствените и при-църковните организации, медиите и държавните институции по въпроси, свързани с религиозния живот у нас и, в частност, с дейността на сектантски общности от тоталитарен и деструктивен тип.

Центърът функционира като **прицърковна организация** и специализирано звено, подпомагащо Българската Православна Църква в нейната просветителска, евангелизаторска и противо-сектантска дейност. В работата на центъра взи-мат участие доброволни сътрудници, които подпомагат ръководителя в различни аспекти: изработване и усъвършенстване на методология на консултантската дейност; пряка консултантска помощ; набавяне на литература; събиране на информация; електронно обработване и систематизиране на информация; разпространяване на информация; връзки с обществеността; организационни мероприятия и др.

Нашият адрес е:

София 1202, ул. "Г. Ва-шингтон" № 47 - Храм "Свв. Кирил и Методий" (до Женския пазар), Енорийски център, ет.3; Тел:02/9831485; GSM: 0878 44 54 57,

e-mail: crsc_st_cyрил_st_methodious@abv.bg;

web: www.symvol.org

Д-р Десислава Панайотова, Директор на ЦРИК "Св. св. Кирил и Методий"

ЕДНА Е ЦЪРКВАТА. СЕКТИТЕ СА ЛЕГИОН

Колкото и да е неочаквано за мнозина и въпреки многобройните опити за нейното "погребване", след епохата на Просвещението в модерните времена на всеобща индустриална и научно-техническа революция, както и на социална, сексуална и мирогледна разкрепостеност, **религията** отново става най-актуална тема в живота на съвременното

общество. Това е така, защото потребността от религиозна вяра е дълбинно и неотнимаемо свойство на човешкия дух, вследствие на което религията има запазено място и ключово значение за развитието и съдбата на всички народи и цивилизации. Макар постмодерният свят да е загубил част от религиозната искреност на предходните епохи и често да ухажда религията

по лицемерен начин и да я използва според конюнктурата на икономическия или политическия момент, религията запазва своята уникална роля на духовна и културна алтернатива спрямо материалистичните светогледи и придава така необходимото по-дълбоко измерение на човешкия живот.

Българското общество излезе от изолацията, в която се намираше до преди 15 години. Същевременно българите съзнателно или интуитивно долавят вече, че не е необходимо на всяка цена да се прехласват по всичко чуждо, пък било то и екзотична, добре “пакетирана” религия. Затова точно в този момент е твърде нужно да задълбочим познанията си по редица базисни въпроси, свързани с разнообразието от религиозни общности, което ще ни помогне да опознаем *другите, различните* и в същото време да преоткрием дълбочината, красотата и вечната ценност на Православието. Това е много важно, тъй като в контекста на предстоящото присъединяване на България към Европейския съюз и на необратимото глобализиране на модерния живот у нас естествено се засилва потребността ни да се чувстваме нормални “граждани на света” и същевременно да се усещаме български с добре запазена национална и културна идентичност.

От самото начало на своето съществуване едната, свята, съборна и апостолска Църква Христова е трябвало да се бори с иноверски атаки и еретически отстъпления, за да съхрани в ненакърнен вид Христовото учение и благодатния си духовен живот за спасение на човешкия род.

Неоспорим факт е, че Българската Православна Църква играе водеща роля в културното и духовно-нравственото развитие на българската нация и че има определяща функция в насочването на повечето общественно-политически процеси в историята на България до 1944 г. През последните 15 години религиозната ситуация в България бе твърде динамична и сложна. Българската Православна Църква /БПЦ/ трябваше да се справя с редица идеологически, политически, икономически и практически предизвикателства, породени от близкото минало и допълнително утежнени от възникналия разкол. Възраждането на църковния и прицърковния живот у нас бе придружено от настаняването и укрепването на много иноверни и инославни организации, които в една или друга степен работят за откъсването на живи членове от Христовото Тяло – Църквата или пък възпрепятстват некръстените да се приобщат към нея.

Днес, макар и да се приема, че около 85% от

българите имат православна християнска принадлежност, а други 10% се асоциират с някое от останалите вероизповедания у нас или следват по-нетрадиционни религиозни учения, реалният процент на хората, за които личната им вяра има съществено значение за живота им е твърде нисък. The Pew Forum on Religion and Public Life, една от водещите американски неправителствени организации, занимаващи се с проучване на връзките между религията и обществения живот, оповести данните от свое независимо проучване, според което през 2002 г. едва 13% от българите потвърждават, че религията е много важна за тях. Подобно отчуждение от въпросите за вярата и от тяхното разрешаване в личното ни битие се намира в контраст с нарастващата актуалност на религията в световен план. Тези данни косвено показват, че българското общество има нужда от ново преоткриване на православната си традиция и от активно приобщаване към живота на Църквата, което от своя страна върви ръка за ръка с просвещаването относно характера и функциите на сектантството и алтернативната религиозност.

Сектите: името им е ЛЕГИОН

Сектантството е отрицателно и опасно явление за всеки народ и за всяка религия. Със своята динамика и непредсказуемост внася в социалния и религиозния живот на обществата напрежение и конкретни проблеми, които често придобиват уродливи и престъпни форми. С модерното релативизиране на категории като *истина, традиция, църква, спасение* (и мн. др.), с умножаването на прагматизма и с развитието на комуникационните технологии настъпи “златен век” за сектите – те свободно разпространяват своите идеи, необезпокоявано набират членове, развиват комерсиални и бизнес-дейности, чрез които си осигуряват материална сигурност и възможност за разширяване на своето влияние.

Терминът *секта* има любопитна съдба през вековете: ако значението му в православния свят е сравнително устойчиво, в неправославните общества то преживява редица несполучливи трансформации и стеснявания, които в последно време плахо започват да се преосмислят.

Всъщност, латинската дума *secta* = *правило, принцип, направление, партия, философско учение, школа, секта*, както и глаголите *seco* = *сека, разсичам* и *sequor* = *следвам*, произлизат от санскритския корен *sac-* = *разсичам, следвам*. Това ясно ни показва, че сектата е религиозна общност, която следва самозван лидер, изповядва непълно и противоречиво по своето съдържание учение и се отделя от цялото като заживява свой

собствен живот. В този му смисъл терминът *secta* за пръв път е използван от блаж. Августин (354 – 430) и представлява превод на гръцкото понятие **ἀἵρεσις** = *за(вз)емане, завладяване, избор, склонност, партия, секта*.

До 16 век *секта* и *ерес* са взаимозаменяеми и сред православните християни няма две мнения по това, какво означава самочинното изкривяване на Христовото учение и горделивото самоотделяне от Тялото Христово, т. е. от Църквата. Процесът на отпадане на определени групи християни протича, така да се каже, отвътре навън и Църквата с болка наблюдава как нейни чедра изпадат в духовна прелест, сиреч – в духовна заблуда...

След 1517 г., когато Мартин Лутер поставя началото на Реформацията и протестантизма като реакция срещу деформациите в римокатолицизма, настъпва повратна точка в разбирнето за това що е *секта*. Милиони западни християни преминават от римо-католицизма в най-различни протестантски общности като лутеранската, калвинистката, англиканската, баптистката и мн. др. Всяка една група от такива “нови” християни се възприема като “истинската църква” и след множество кръвопролития на религиозна основа съумява да влезе в политическото управление на една или друга държава, думата *секта* постепенно загубва първоначалната си всеобхватност и започва да се отнася само към онези общности, които не са официално признати от държавата. Така наложилите се протестантски общности започват да се наричат *църкви* - това е началото на безкрайното и неконтролируемо роене на нови и нови християнски организации, които са си самодостатъчни и вече нямат нищо общо с Православието. Като илюстрация за това можем да посочим факта, че днес в САЩ съществуват около 2000 общности, считащи себе си за християнски.

През първата половина на 20 век на Запад още повече се развива границата между термините *секта* и *църква*. Американската демокрация се утвърждава като водеща, а с това се налага и религиозно-плюралистичният модел на американското общество. За съжаление, в следствие на това правилната теза, че всеки има право на свободен религиозен избор започва неправилно да се използва за внушаване на заблудата, че е възможно да съществуват много “църкви”. Очевидно либералното мислене на протестантите ги кара да забравят, че “един е Господ, една е вярата, едно е кръщението” (Ефес. 4:5) и че единството на Църквата, за което се моли Исус Христос (Йоан 17:21) не се и не може да се изразява просто в безконфликтното съжителство или в механичното сбиране на различни вери, а представлява “пълно единство” (Йоан 17:23) в учението, нравствеността и литургичния живот.

През втората половина на 20 век се

наблюдава още по-смушаващ феномен: в християнския свят са се настанили и секти на иноверска основа, някои от които си позволяват да се наричат *църкви* (напр. новоезическите организации *Църква на друидите от Галия, Църквата и школата на Уика*, отчасти възраждащи келтските езически вярвания). В научните среди вече целенасочено се избягва употребата на думи като *ерес, секта* и *култ* и те съзнателно се избягват биват заменени с *църква, движение, орден, ковън* и др. Сектите, с нетрадиционните си учения и практики, дори стават интересни и привлекателни за модерния човек, който си търси религия, която да задоволява егото му и да му обещава бързи и лесни резултати.

Поради зачестилите извращения и крими-нални престъпления на сектантска основа през 90-те години на 20 век, както и днес се забелязва известно отрезвяване по отношение на крайната толерантност в областта на религията. Понятията *секта* и *култ* се завръщат, но този път придружени от определения като *тоталитарна (секта)* и *деструктивен (култ)*, с което се цели да се разграничат твърде опасните религиозни общности от по-безобидните или институционализираните. Изработват се даже и официални документи, с които се препоръчва внимателното наблюдаване на подобни религиозни организации, както и създаването на центрове за тяхното проучване (Препоръки № 1178 и 1416 на Парламентарната Асамблея на Съвета на Европа).

Слава Богу, в православния свят се запазва принципната позиция спрямо сектите благодарение на ненакърненото Христово учение и здравата светоотеческа традиция за развенчаване на еретическите заблуди. Православните християни сме изпълнени с искрена любов към инакомислещите свои братя и сестри, проявяваме забележителна търпимост към хората с различна религия, но същевременно категорично отхвърляме догматичните сектантски отклонения, атаките срещу Православието, незачитането на църковната йерархия и църковните тайнства, нездравия и често неморален начин на живот в много от сектите, криминалните прояви на някои техни членове и водачи.

Не е коректно сектантските организации да се наричат “църкви”, тъй като те възприемат само част или почти нищо от Евангелското учение и от апостолската традиция, като им дават произволно тълкуване и изкривено приложение в живота.

За да се предпази от отрицателното въздействие на сектантството съвременният човек трябва да има предвид най-основните критерии за различаване на сектите от Църквата.

(продължение - в следващия брой)

Д-р Десислава Панайотова